

Wymagania edukacyjne z etyki dla klas VI SP40 w Gdańsku

Zasady oceniania

- Ocenie podlegają wiadomości, umiejętności i postępy ucznia: rozumienie pojęć, rozpoznawanie i analizowanie problemów moralnych, formułowanie stanowiska, uzasadnianie, argumentowanie, kultura dialogu, odpowiedzialność w pracy zespołowej oraz realizacja zadań i projektów.
- Nie ocenia się światopoglądu, przekonań religijnych lub niereligijnych ani zgodności opinii ucznia ze stanowiskiem nauczyciela. Odmienne stanowisko nie obniża oceny, jeśli uczeń przedstawia je z szacunkiem i podejmuje próbę uzasadnienia.
- Nie ocenia się cech osobowości, w szczególności śmiałości, spontaniczności, temperamentu ani łatwości publicznego wypowiadania się. Udziału w dialogu nie utożsamia się z częstotliwością zabierania głosu.
- Uczeń może wykazać osiągnięcia w zróżnicowanej formie. Wymagania, język poleceń, czas pracy i forma odpowiedzi są dostosowywane do jego indywidualnych potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i psychofizycznych.
- Osiągnięcia rozpoznaje się systematycznie w toku całego okresu klasyfikacyjnego. Pojedyncza praca lub wypowiedź nie przesądza o ocenie, a ocena klasyfikacyjna nie jest automatycznie ustalana jako średnia ocen bieżących.

Sposoby rozpoznawania osiągnięć

- wypowiedź ustna lub pisemna, rozmowa kierowana, dyskusja i dociekanie filozoficzne;
- analiza przypadku, dylematu, tekstu kultury, materiału wizualnego albo sytuacji z życia codziennego;
- karta refleksji, mapa pojęć lub argumentów, komiks, plakat, praca twórcza;
- zadanie indywidualne, praca w parze lub zespole, drama, debata i prezentacja;
- projekt, doświadczenie edukacyjne, portfolio, obserwacja postępów i samoocena.

Samoocena wspiera refleksję nad uczeniem się, lecz nie jest samodzielną podstawą oceny klasyfikacyjnej. Uczeń otrzymuje informację zwrotną o mocnych stronach pracy, obszarach wymagających poprawy i sposobach dalszego rozwoju.

Klasa VI

Zakres osiągnięć w klasie VI

- precyzyjnie opisuje działanie, rozróżniając decyzję, intencję, motyw i konsekwencję, oraz stosuje podstawowe kryteria oceny moralnej;
- rozróżnia dobra godziwe, użyteczne i przyjemne oraz wartości autoteliczne i instrumentalne; wyjaśnia różnice między etyką, moralnością, prawem, obyczajem i religią;
- wyjaśnia znaczenie norm, sumienia i interioryzacji wartości oraz związek wolności, autonomii, asertywności i odpowiedzialności;
- analizuje moralny wymiar relacji rodzinnych, współpracy w klasie, uczciwości, miłości, przyjaźni, konfliktu i kompromisu;

- rozumie znaczenie dobra wspólnego, patriotyzmu bez szowinizmu, demokracji, praw człowieka, tolerancji, pluralizmu, niedyskryminacji i społeczeństwa obywatelskiego;
- analizuje odpowiedzialność za cyberprzemoc, prywatność, własność prywatną i publiczną, ściąganie, plagiat i własność intelektualną;
- rozważa wpływ presji rówieśniczej i używek na sprawczość oraz przedstawia bezpieczne sposoby ochrony zdrowia i własnych granic;
- uzasadnia potrzebę odpowiedzialnego korzystania z zasobów i troski o przyszłe pokolenia; porównuje wybrane wartości obecne w religiach i moralności świeckiej bez oceniania prawdziwości przekonań;
- przedstawia na podstawowym poziomie idee Arystotelesa dotyczące szczęścia, cnoty i przyjaźni oraz wykorzystuje je do refleksji nad dobrym życiem;
- formułuje stanowisko i argument, rozpoznaje kontrargument, porównuje perspektywy i uczestniczy w dociekaniu filozoficznym z zachowaniem zasad dialogu.

Wymagania na poszczególne oceny w klasie VI

Ocena	Wymagania edukacyjne
6 – celujący	Samodzielnie i trafnie analizuje nowe lub bardziej złożone problemy. Sprawnie stosuje kryteria moralne i pojęcia, porównuje perspektywy, tworzy rozwinięte argumenty i kontrargumenty oraz ocenia moc uzasadnień. Łączy refleksję etyczną z problemami społecznymi, cyfrowymi i środowiskowymi.
5 – bardzo dobry	Bardzo dobrze rozumie omawiane zagadnienia i poprawnie posługuje się pojęciami. Samodzielnie analizuje intencje, motywy i skutki, logicznie uzasadnia stanowisko, dostrzega różne perspektywy oraz odnosi poznane zasady do konkretnych sytuacji.
4 – dobry	Rozumie większość zagadnień i zwykle poprawnie stosuje poznane pojęcia oraz kryteria. Rozpoznaje typowy problem, przedstawia stanowisko i adekwatny argument; z niewielką pomocą porównuje perspektywy i odnosi się do kontrargumentu.
3 – dostateczny	Rozumie podstawowe zagadnienia na poziomie ogólnym. Rozpoznaje prosty problem, wyraża stanowisko i podejmuje próbę uzasadnienia. Z pomocą porównuje intencje i skutki oraz wyjaśnia podstawowe normy, prawa lub wartości.
2 – dopuszczający	Przy znacznym wsparciu rozpoznaje podstawowe pojęcia i moralny wymiar prostej sytuacji, przedstawia krótkie stanowisko oraz wykonuje podstawowe zadania dostosowane do swoich możliwości.
1 – niedostateczny	Mimo dostosowania wymagań, udzielonego wsparcia i możliwości uzupełnienia braków nie wykazuje minimalnych wiadomości i umiejętności pozwalających na ustalenie oceny dopuszczającej.